

księże

сусідська карта

Sąsiadujemy

Сусіди — це програма анімаційних та культурних заходів у житлових масивах Вроцлава, якими керує Зона культури Вроцлава. Протягом кількох років ми заохочуємо мешканців Клечкова, Брохова, Олбіна та Олавського передмістя знайомитися та будувати добросусідські стосунки. З 2021 року ми також включили Хуби, Ружанку та Гайдовце до наших заходів на подвір'ях. Ми постійно мандруємо закутками району з міським гідом Шимоном Марашевським, який відіграє головну роль у двох сезонах серіалу під назвою «Розповіді з районів/Оровієсі з осiedlі». Усі частини можна переглянути на веб-сайті, у Facebook та YouTube Strefa Kultury Wrocław.

У 2021 році ми також запросили мешканців Олавського передмістя, Олбіна, Клечкова, Брохова, Кшенже, Надоджа, Швидницького передмістя та Грунвальської площі до спільног остворення з нами сусідських карт цих районів. Ніхто не знає стільки місцевих історій, як сусіди та сусідки, тому протягом кількох місяців ми збирали різноманітні історії про найкращі, найкрасивіші, а також найдивніші місця. Завдяки нашим спільним зусиллям тепер ви можете подивитися на 8 районів Вроцлава очима їх мешканців — почуті спогади та сучасні історії, а також відкриті простори, яких більше немає.

Візьміть карту в руки і йдіть маршрутом своїх сусідів і сусідок! Пам'ятайте, що кожна карта доступна трьома мовами: польською, англійською та українською.

Бажаємо вдалих мандрівок оседлям!

księże

Сьогодні Кшенже охоплює територію кількох колишніх сіл: Кшенже Мали, Кшенже Вельке, Швентоніки, Олатовіце, Бердан та Нови Дом. Через район протікають чотири річки: Брохувка, Зельона, Гурна та Дольна Олава, а також Олатовіцький канал.

Найстаріша частина району — Олатовіце із шлюзом і каналом. Це дуже популярна зона відпочинку серед жителів Вроцлава. Швентоніки в основному складаються з водноносних горизонтів з двома водонасосними станціями: одна з них є історичною, а інша працює донині.

Кшенже надзвичайно багаті на флуору та фауну. Каčки, лебеді, чаплі, косулі, бобри, видри, ласки, горностаї — таких тварин-сусідів часто можна зустріти, прогулюючись зеленими територіями району. Важливим місцем відпочинку серед мешканців Кшенже є парк Всходні.

У свою чергу Кшенже Вельке раніше асоціювалося з дуже обширними луками. Через близькість до водно-болотних угідь багато рік він не був привабливим місцем для розвитку. Проте вже кілька років там споруджують нові будинки. На межі Ксенки Малі і Велькі зберігається модерністський житловий комплекс, побудований між 1928 і 1930 роками за проектом Пауля Хейма та Альберта Кемптера у співпраці з Густавом Вольфом, Гансом Томасом та Рудольфом Сацкім. Це було перше раціональне, зразкове архітектурне рішення такого типу в Бреслау того часу. Таким чином було створено 762 помешкання для понад 3 тис. осіб, а також магазини, котельно центрального опалення з лазнею та пральню, зал для зібрань місцевої громади, дитячий садок та ремісничі мастерні. Будинки досить схожі один на один, тому над дверима в окремих під'їздах розміщені керамічні барельєфи із зображенням різних тварин, щоб дітям було легше знайти потрібний вхід. Одним із найвідоміших пейзажів району є шнурки, натягнуті між вікнами, де мешканці сушать прання у теплі дні.

частина візуальних матеріалів походить із колекції Национального Цифрового Архіву

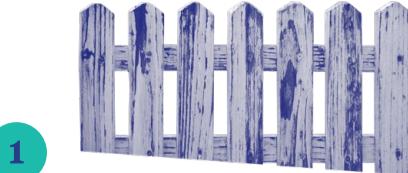
Звуки проїжджаючих потягів заколисували нас до сну. Вони були не настільки швидкісні, як сьогодні. Старі, з тих років, вони створювали особливий звук. Ми любили прогулянки до **двох мостів**, де чекали, поки пройде потяг. Ми повідомляли про свою присутність криком і махали руками, на що машинист завжди відповідав гучним сигналом. Взимку ми там каталися на санках. *Maria*

Багато приємних спогадів дитинства пов'язано з будинком на вулиці Опольській № 29 на **будинку номер 117**. Це два старі поєднані будинки. Задній двір зберігся до наших днів. Цей факт є важливим, оскільки територія була забудована новим житловим масивом — **Сонячним районом / osiedle Słoneczne**. Усі сусіди мого діда, які жили в багатоквартирному будинку на вул. Опольській, тримали сільськогосподарських тварин: кроликів, куниць, нутрії, свиней тощо. Однією з подій, яка мені найбільше запам'яталася з дитинства, був забій свиней у дворі. Якщо я добре пам'ятаю, у цьому брали участь усі сусіди. Місце цього забою свиней існує і досі. *Jakub*

сторія пов'язана з **повінню**. Тоді існувала система сигналів про допомогу, які подавали з даху. Це був прapor білого, а також інших кольорів. Я пам'ятаю, що мій дідуšко і сусід піднялися на дах і випадково викликали допомогу. Гелікоптер, який почав приземлятися, майже здув іх з даху. Я думаю, що вони пішли напалштовувати антену. Напевно, один з них був одягнений у щось біле, через що рятувальники сприйняли це, як прохання про допомогу. *Jakub*

Частка візуальних матеріалів походить із колекції Национального Цифрового Архіву

1 Це було **старе поле**, яке ми назвали на честь тодішнього власника — поля старого Мазурчака. Він вже точно помер. Там можна було знайти різні види металевих елементів. У дитинстві ми робили там бази. Там теж росли фруктові дерева, ми раніше на них лазили — за сливами. Було дуже весело! *Anna*

6 **Багато зелені та садки** дають можливість відпочити. Я до сьогодні пам'ятаю всі пойдти до сусідів за їблуками, хоча кожен мав у своєму саду такі ж самі. Восени відчуваєш запах баґаття, печеної картоплі та дим від палаючих сухих гілок. *Maria*

7 Життя у Кшонжах відбувалося навколо садків, бо їх було багато. Мешканці часто годують бездомних котів, які є постійними відвідувачами району. *Agata*

8 Я була ученицею початкової школи № 29 на вул. Опольська / ul. Opolskiej. Ше зі шкільних часів я пам'ятаю великі дерев'яні зелені парти з місцем для чорнильниці. У кожному класі була піч, яку палили взимку. Вікна виходили на поле. Бувало, що чиясь корова чи свині заходили на це поле, тоді ми припиняли уроки, щоб вигнати непроханих гостей. Зараз в цьому будинку знаходиться велика медична лабораторія. *Maria*

9 Коли я була дитиною, ми часто ходили до греблі. Туди ходили засмагати та ловити раків. Тепер ви можете потрапити туди, але з іншого боку, ніж колись — на велосипеді. У мене таке враження, що туди рідко хто ходить, але, при можливості, я їджу туди з донькою. *Anna*

10 Мой перші спогади про риболовлю пов'язані з дідусем. Сачок, який він мав, я асоціювала з казкою про «Пана Кляксу», якийловив метеликів майже таким самим сачком. Ми завжди їзділи на дамбу, а конкретніше це, ймовірно, був шлюз, розташований на тзв. «Кілометровому мості/most Kilometrowy». Там є пішохідна доріжка. Я пам'ятаю, що в моєму дитинстві там купалися багато людей. *Weronika*

11 Мой дідусь був рибалкою. Його спогади про риболовлю пов'язані з будинком на вулиці Опольській № 29 на **будинку номер 117**. Це два старі поєднані будинки. Задній двір зберігся до наших днів. Цей факт є важливим, оскільки територія була забудована новим житловим масивом — **Сонячним районом / osiedle Słoneczne**. Усі сусіди мого діда, які жили в багатоквартирному будинку на вул. Опольській, тримали сільськогосподарських тварин: кроликів, куниць, нутрії, свиней тощо. Однією з подій, яка мені найбільше запам'яталася з дитинства, був забій свиней у дворі. Якщо я добре пам'ятаю, у цьому брали участь усі сусіди. Місце цього забою свиней існує і досі. *Jakub*

12 **З берегів** багато архівних фотографій, які показують життя **Клубу «Під Комінem / Klub pod Kominem»**. Колись тут була стара автомотивна майстерня, а після її закриття — колишній голова кооперативу, дозвілив відкрити т.зв. СУВ / SUW — «Самостійні універсальні виставки / Samoistonne Wystawy». Каміна Вольшак запросила туди художників. Темою виставок була вода. Ця тема є дуже хвильовою для свідомості мешканців, тому що повінь 1997 року завдала цьому місцю великої шкоди. *Jakub*

13 **Зимою** ми каталися на майданчику. Іноді це були санки, частини автомобілів, шини. **Лагорб** поливали водою для попільнення ковання. Я також пам'ятаю, як вночі ми спостерігали за падаючими зірками. *Hamster*

14 **Зимою** ми каталися на майданчику. Іноді це були санки, частини автомобілів, шини. **Лагорб** поливали водою для попільнення ковання. Я також пам'ятаю, як вночі ми спостерігали за падаючими зірками. *Hamster*

15 **Смачні вареники**, які продає пані прямо з кімнати. Ви повинні увійти в будинок, щоб зробити покупку. Там розміщені ляди, а за нею телевізор. Ви можете роздивитися всю кімнату. Частина цієї кімнати призначена для продажу, де Ви замовляєте вареники та щось випити. *Gregor*

16 **З берегів** багато архівних фотографій, які показують життя **Клубу «Під Комінem / Klub pod Kominem»**. Колись тут була стара автомотивна майстерня, а після її закриття — колишній голова кооперативу, дозвілив відкрити т.зв. СУВ / SUW — «Самостійні універсальні виставки / Samoistonne Wystawy». Каміна Вольшак запросила туди художників. Темою виставок була вода. Ця тема є дуже хвильовою для свідомості мешканців, тому що повінь 1997 року завдала цьому місцю великої шкоди. *Jakub*

17 **Зимою** ми каталися на майданчику. Іноді це були санки, частини автомобілів, шини. **Лагорб** поливали водою для попільнення ковання. Я також пам'ятаю, як вночі ми спостерігали за падаючими зірками. *Hamster*

18 **На цвинтарі** знаходиться **епітафія графині Елеонори Столберг**, патронеси району, яка заснувала костел на початку ХХ століття. Вона була власницею земельної ділянки в тодішньому Кшонжу Малим/Księże Małym, і жила на рубежі XIX і ХХ століть, та славилася своєю благодійною діяльністю для Католицької Церкви та підтримкою багатьох харитативних акцій на території Ксьонжа, а також у всьому Вроцлаві. *Jola*

19 **На цвинтарі** знаходиться **епітафія графині Елеонори Столберг**, патронеси району, яка заснувала костел на початку ХХ століття. Вона була власницею земельної ділянки в тодішньому Кшонжу Малим/Księże Małym, і жила на рубежі XIX і ХХ століть, та славилася своєю благодійною діяльністю для Католицької Церкви та підтримкою багатьох харитативних акцій на території Ксьонжа, а також у всьому Вроцлаві. *Jola*

20 **Біля будинків** Кооперативного будівництва висить меморіальна дошка, присвячена **довоєнному кінотеатру**. Колись там була школа розвідки. У будівлі з червоної цегли. Колись там також була, так звана, «Капусцирня». Свого часу кооператив «Społem» виробляв тут: гірчицю, квашену капусту та огірки. *Jola*

21 **1 листопада** ми завжди ходили з класом прибирати колишні **німецькі могили**. Це був своєрідний обов'язок. *Teresa*

KSIEŻE

cyciðcøka karma

МІСЦЯ ЗУСТРІЧЕЙ

- The infographic illustrates the location of the library branch on a map of Krakow. It features a central red circle labeled 'Miejska Biblioteka Publiczna Filia nr 46' with an address 'Centrum Aktywności Lokalnej Ksiegę Rybnicka 39 Rada Osiedla Głubczycka 3'. Surrounding this central point are several icons representing different service locations: OSADA BAR (Krakowska 180), Giro Pizza Delivery (Krakowska 182), Nafta Neo Bistro (Krakowska 180), Bazar Dawna Pralnia (Krakowska 180), Remont Bar (Siemianowicka 9B), Restauracja pod Kogutem (Opolska 93), Tali Kuchnia Indyjska (Curie-Skłodowskiej 5), Yuzu Cafe (Siemianowicka 9a), and Pizza Ciao Ciao Księże Małe (Tarnogórska 1). Each service is marked with a starburst icon and a letter (A-I) corresponding to a specific location on the map.

ГАСТРОНОМІЯ

200 m

